

Lag

om ändring av lagen om kollektivavtal

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om kollektivavtal (436/1946) 8 § 1 mom., 9 § 1 mom. och 10 § 1 mom., av dem 9 § 1 mom. sådant det lyder i lag 864/2001 och 10 § 1 mom. sådant det lyder i lag 424/1986, och
fogas till lagen nya 8 a och 8 b § som följer:

8 §

Kollektivavtal förpliktar de föreningar och arbetsgivare som är parter i eller annars bundna vid avtalet, liksom föreningar vars medlemmar eller i 4 § 1 mom. 2 punkten nämnda föreningar med föreningens samtycke ingått kollektivavtal, att undvika alla stridsåtgärder riktade mot avtalet i sin helhet eller mot någon enskild bestämmelse i avtalet. Föreningar som är bundna av avtalet är dessutom skyldiga att se till att också de föreningar, arbetsgivare och arbetstagare som lyder under dem och omfattas av avtalet undviker sådana stridsåtgärder, och inte heller på annat sätt bryter mot bestämmelserna i kollektivavtalet.

8 a §

Under den tid i 8 § avsedd fredsplikt råder får inte en arbetskonflikt som stöder krav framställda i en annan arbetstvist (*sympatiaktion*) verkställas, om den ska anses vara oproportionerlig på det sätt som avses i 2 eller 3 mom.

En sympatiaktion ska anses vara oproportionerlig om

1) arbetsgivarens service- eller produktionsverksamhet begränsas i större utsträckning än i fråga om den verksamhet som betjänar eller gynnar den arbetsgivare som omfattas av huvudtvisten, och

2) begränsandet orsakar den arbetsgivare vars arbetstagare deltar i sympatiaktionen, eller dennes avtalspartner sådana skadliga följder som med beaktande av omständigheterna inte kan anses vara skäligen.

Om en sympatiaktion verkställs för att visa stöd utan att den har någon direkt inverkan på verksamheten hos den arbetsgivare som omfattas av huvudtvisten, får sympatiaktionen inte orsaka oproportionerliga skadliga följder i förhållande till huvudtvisten.

Föreningar som är bundna av ett kollektivavtal ska se till att de föreningar, arbetsgivare och arbetstagare som lyder under dem och omfattas av avtalet undviker sådana sympatiaktioner som strider mot 1—3 mom.

8 b §

Med *politisk stridsåtgärd* avses en stridsåtgärd som syftar till att påverka överstatligt, riksomfattande, regionalt eller lokalt politiskt beslutsfattande.

En politisk stridsåtgärd som verkställs i form av arbetsinställelse under den tid i 8 § avsedd fredsplikt råder får inte fortsätta efter det att 24 timmar förflutit från inledandet av arbetsinställelsen. Dessutom ska arbetsinställelsen ordnas så att det inte uppstår störningar för produktionsverksamheten före eller efter arbetsinställelsen, om sådana störningar skäligen kan undvikas med de medel som den som verkställer arbetsinställelsen har till sitt förfogande. Denna skyldighet hindrar dock inte att en politisk arbetsinställelse verkställs.

En politisk stridsåtgärd som verkställs i annan form än arbetsinställelse får pågå i högst två veckor.

En politisk stridsåtgärd får inte verkställas om den verkställande föreningen inom 12 månader de facto fortsätter en politisk stridsåtgärd som den tidigare ordnat för att nå samma mål.

Föreningar som är bundna av ett kollektivavtal ska se till att de föreningar, arbetsgivare och arbetstagare som lyder under dem och omfattas av avtalet undviker politiska stridsåtgärder som strider mot 2—4 mom.

9 §

En förening eller en arbetsgivare som är part i eller annars är bunden av ett kollektivavtal men som inte uppfyller sina i 8, 8 a och 8 b § avsedda förpliktelser baserade på avtalet ska i stället för skadestånd betala plikt, om inte något annat bestäms i avtalet. Pliktbeloppet ska vara minst 10 000 och högst 150 000 euro.

10 §

När plikt döms ut ska hänsyn tas till alla framkomna omständigheter, såsom skadans storlek, graden av skuld, den anledning till överträdelsen som den andra parten möjligen givit och föreningens eller företagens storlek. Om det finns särskilda skäl kan pliktbeloppet sättas ned eller behöver plikt inte alls dömas ut.

Denna lag träder i kraft den 18 maj 2024.

Denna lag tillämpas i stället för en bestämmelse om arbetsfred i ett sådant kollektivavtal som gäller vid ikraftträdandet av denna lag, om inte parterna i kollektivavtalet inbördes har kommit överens om en mer omfattande fredsplikt än vad som anges i 8 a och 8 b § i denna lag.

Denna lag tillämpas inte på en sympatiaktion som har inletts eller som har anmälts till arbetsgivaren innan denna lag träder i kraft.

På en politisk stridsåtgärd som har inletts innan denna lag träder i kraft och som pågår när lagen träder i kraft tillämpas bestämmelserna i denna lag. Den politiska stridsåtgärden anses då ha inletts när denna lag träder i kraft.

På stridsåtgärder som strider mot 8 § i lagen och som har inletts före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser i 9 och 10 § som gällde vid ikraftträdandet.

Helsingfors den 17 maj 2024

Republikens President

Alexander Stubb

Arbetsminister Arto Satonen